

Warszawa, dnia 28 kwietnia 2020 r.

RZECZPOSPOLITA POLSKA
MINISTER FINANSÓW

DR2.5201.17.2020

Pani
Barbara Misterska-Dragan
Prezes Krajowej Rady Biegłych
Rewidentów
al. Jana Pawła II 80
00-175 Warszawa

W odpowiedzi na pismo z dnia 7 kwietnia 2020 r. znak: P-20200407-001 w sprawie odroczenia kontrolowania firm audytorskich oraz wydłużenia okresu dostosowania firm audytorskich w związku z nowelizacją ustawy o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym (Dz. U. z 2019 r. poz. 1421 ze zm., dalej: „uob”) w związku ze stanem zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii spowodowanej rozprzestrzenieniem się wirusa SARS COV-2, uprzejmie informuję jak poniżej.

Odnosząc się do prośby o zawieszenie terminów kontroli, o których mowa w art. 106 ust. 2 uob na okres 12 miesięcy wyjaśnić należy, że częstotliwość kontroli wynika z art. 26 ust. 2 rozporządzenia nr 537/2014 Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 537/2014 z dnia 16 kwietnia 2014 r. w sprawie szczegółowych wymogów dotyczących ustawowych badań sprawozdań finansowych jednostek interesu publicznego, uchylającym decyzję Komisji 2005/909/WE (Dz. Urz. UE L 158 z 27.05.2014, str. 77 oraz Dz. Urz. UE L 170 z 11.06.2014, str. 66, dalej: „rozporządzenie nr 537”) oraz art. 29 ust. 1 lit. h dyrektywy 2006/43/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 17 maja 2006 r. w sprawie ustawowych badań rocznych sprawozdań finansowych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych, zmieniająca dyrektywy Rady 78/660/EWG i 83/349/EWG oraz uchylająca dyrektywę Rady 84/253/EWG.

Mając na uwadze, że częstotliwość kontroli firm audytorskich badających jednostki zainteresowania publicznego regulowana jest przepisami prawa Unii Europejskiej, zauważyć należy, że zmiana przepisów krajowych w tym zakresie prowadziłaby do niezgodności prawa krajowego z prawem unijnym. Jednocześnie chcę poinformować, że przedstawiciele Ministerstwa Finansów nie są członkami Komitetu Europejskich Organów Nadzoru Audytowego (dalej: KEONA). W skład KEONA wchodzi jeden członek z każdego państwa członkowskiego będący przedstawicielem właściwych organów. W związku z tym w składzie KEONA znajduje się przedstawiciel Polskiej Agencji Nadzoru Audytowego (dalej: „PANA”). Wobec powyższego Ministerstwo Finansów nie może zgłosić propozycji zmian do częstotliwości kontroli w ramach gremium jakim jest KEONA.

W celu usprawnienia wykonywania kontroli w ustawie z dnia 16 kwietnia 2020 r. o szczególnych instrumentach wsparcia w związku z rozprzestrzenieniem się wirusa SARS-CoV-2 (Dz. U. poz. 695) został przewidziany przepis art. 106, który ma umożliwić PANA przeprowadzanie kontroli firm audytorskich badających jednostki zainteresowania publicznego w formie zdalnej - za zgodą kontrolowanej firmy audytorskiej. Przewidziane zostało również, że

zawiadomienia o zamiarze wszczęcia kontroli, imienne upoważnienie udzielone osobie kontrolującej przez PANA do przeprowadzenia kontroli oraz dokumentu potwierdzającego tożsamość osoby kontrolującej oraz zawiadomienia o zakończeniu kontroli będzie mogło odbywać się przy użyciu środków komunikacji elektronicznej w rozumieniu art. 2 pkt 5 ustawy z dnia 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną; dowodem doręczenia będzie potwierdzenie transmisji danych. Powyższe przepisy zostały przewidziane w celu usprawnienia przeprowadzania kontroli planowych w czasie epidemii lub zagrożenia epidemicznego, co dotyczy kontroli firm audytorskich badających tzw. duże jednostki zainteresowania publicznego, dla których został przewidziany 3 – letni cykl kontroli, jak i firm audytorskich badających inne jednostki zainteresowania publicznego, dla których został przewidziany 6-cio letni cykl kontroli. Przepisy powyższe dotyczą nie tylko kontroli, które zostaną wszczęte w okresie stanu epidemii lub zagrożenia epidemicznego, ale również możliwość objęcia tymi przepisami kontroli wobec ww. firm audytorskich, które zostały wszczęte przed wejściem w życie przepisów ustawy, a nie zakończonych do czasu odwołania stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii.

Z kolei ustawa z dnia 31 marca 2020 r. *o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID -19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw* (Dz. U. poz. 568), wśród szeregu przepisów dotyczących przedsiębiorców, zawiera również ułatwienia dla firm audytorskich oraz podmiotów przez nie badanych będących jednostkami zainteresowania publicznego (JZP). W powyższej ustawie w art. 49 został uchylony art. 134 ust. 1 ustawy z dnia 11 maja 2017 r. *o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym*, który wprowadzał 5-letni okres rotacji dla firm audytorskich badających JZP (wprowadzony na mocy opcji z rozporządzenia UE nr 537/2014). Tym samym zastosowanie mają wprost przepisy rozporządzenia UE nr 537/2014 (art. 17 ust. 1 akapit drugi), czyli nieprzerwany okres zatrudnienia tej samej firmy audytorskiej nie będzie mógł przekraczać 10 lat. Przepisy ustawy weszły w życie w dniu 31 marca 2020 r.

Odnosząc się do kwestii dostosowania przez firmy audytorskie organizacji wewnętrznej, systemu wewnętrznej kontroli jakości oraz dokumentacji do wymogów określonych w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. *o zmianie ustawy o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym oraz niektórych innych ustaw* (Dz. U. z 2019 r. poz. 1571 ze zm., dalej: „ustawa nowelizująca”) wyjaśnić należy, że zgodnie z art. 39 ustawy nowelizującej firmy audytorskie dostosują organizację wewnętrzną, system wewnętrznej kontroli jakości oraz dokumentację do wymogów określonych w ustawie zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, w terminie do dnia 31 sierpnia 2020 r. W tym kontekście rozumiejąc przedstawione przez Państwa argumenty wyjaśnić jednak należy, że zasadne jest aby firmy audytorskie jak najszybciej dostosowały się do wymogów wprowadzonych ww. ustawą. Podkreślenia wymaga, że na etapie projektu ustawy Ministerstwo Finansów proponowało, krótszy termin dostosowania, który następnie został wydłużony do 31 sierpnia 2020 r., co spowodowało że okres dostosowawczy wynosi ok. roku od dnia wejścia w życie przepisów.

Podkreślenia wymaga, że przed biegłymi rewidentami i firmami audytorskimi stoją szczególne wyzwania w celu zapewnienia wysokiej jakości usług świadczonych przez te podmioty w okresie stanu zagrożenia epidemicznego lub epidemii w związku z COVID-19 w Polsce, a w szczególności usług badania sprawozdań finansowych.

Zauważyć bowiem należy, że na pracy biegłych rewidentów i firm audytorskich polegają szeroko rozumiani interesariusze. Z tych też powodów w szczególności badania sprawozdań finansowych są niezwykle istotne z punktu widzenia wiarygodnej i wysokiej jakości informacji finansowej dla różnego rodzaju uczestników rynku w Polsce, co podkreślają również Państwo w swoim piśmie - wskazując na konieczność zachowania wysokiej jakości badań sprawozdań

finansowych. W związku z tym niezwykle istotne jest aby biegli rewidenci i firmy audytorskie dochowali wszelkich wymogów związanych ze świadczeniem usług przez firmy audytorskie dla zachowania wiarygodności informacji związanej z rewizją finansową. W celu zapewnienia wysokich wymogów jakości usług świadczonych przez biegłych rewidentów i firmy audytorskie bardzo ważny jest w związku z tym monitoring jakości tych usług poprzez nadzór publiczny w ramach kontroli nad działalnością firm audytorskich i wykonywaniem zawodu biegłego rewidenta sprawowany przez powołaną w tym celu jednostkę (PANA).

Mając powyższe na uwadze oraz okoliczności związane ze stanem zagrożenia epidemicznego lub stanem epidemii, a także dynamiczność sytuacji, Ministerstwo Finansów nieustannie prowadzi analizy mające na celu łagodzenie negatywnych skutków COVID 19. Pragnę również zapewnić, że Ministerstwo Finansów będzie też wyczulone na działania na poziomie Unii Europejskiej, a także międzynarodowym i na bieżąco będzie reagować w tym obszarze.

Jestem przekonany, że dotychczasowa bardzo dobra współpraca pomiędzy Polską Izbą Biegłych Rewidentów a Ministerstwem Finansów będzie kontynuowana i przyczyni się do wypracowywania mechanizmów wspierających biegłych rewidentów i firmy audytorskie, a także jednostki w prowadzeniu ksiąg rachunkowych i sporządzaniu sprawozdań finansowych w tym trudnym dla wszystkich okresie.

Z upoważnienia,

Piotr Patkowski
Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Finansów
/podpisano kwalifikowanym
podpisem elektronicznym/